

Raport analitic privind gestionarea FNDAMR- 2018, I semestru

Conținut

Rezumat administrativ	2
I Analiza progreselor înregistrate în implementarea măsurilor:.....	2
Măsura 1 (SubMăsurile_1.1;1.2;1.3;1.4;1.5;1.7;1.7A).....	5
Măsura 2 (SubMăsura_1.6; 1.8; 1.9).....	9
Măsura_3 (SubMăsura_2.1;2.2;2.3;2.4;2.5)	11
Măsura_4	12
Informații generale cu privire la evaluarea solicitanților de subvenții	13
Date generale privind subvențiile acordate.....	14
Rezultatele monitorizării beneficiarilor de subvenții.....	15
Asigurarea implementării programelor de sprijin financiar din partea donatorilor externi	16
Promovare a programului de subvenționare.....	17

Rezumat administrativ

Prezentul Raport acoperă perioada de implementare 1 februarie 2018 – 30 iunie 2018. Implementarea Programului FNDAMR în Republica Moldova are la bază **Legea cu privire la principiile de subvenționare a producătorilor agricoli**, aprobată cu nr. 276 din 16.12.2016. precum și a **HG nr. 455 cu privire la modul de repartizare a mijloacelor Fondului Național de Dezvoltare a Agriculturii și Mediului Rural din 21.06.2017**.

Agenție de Intervenție și Plăți pentru Agricultură (AIPA) are obligația de a întocmi și prezenta Raportul de progres de implementare a Programului FNDAMR pe parcursul realizării acestuia. În acest sens, instituția implicată elaborează raportul sus menționat semestrial/anual și îl supune, pentru analiză și aprobare, autorității de management, Ministerului Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului (MADRM).

I Analiza progreselor înregistrate în implementarea măsurilor:

Mărimea **Fondului Național de Dezvoltare a Agriculturii și Mediului Rural (FNDAMR)** pentru anul 2018, conform Legii bugetului de stat constituie **900 mil. lei**.

În condițiile excluderii restanțelor anului 2017 în mărime de **214,8 milioane lei**, precum și a cheltuielilor de administrare a Fondului, în mărime de **18 mil. lei**, conform art. 19 al Legii cu privire la principiile de subvenționare a producătorilor agricoli nr. 276 din 16.12.2016, disponibil în *Fondul Național de Dezvoltare a Agriculturii și Mediului Rural (FNDAMR)* pentru asigurarea **Campaniei de subvenționare pentru anul 2018**, a rămas disponibilă sumă de cca **667,2 milioane lei** (dintre care **45 de mil. lei** vor fi repartizate pentru proiectele start-up iar **28,8 mil. lei** constituie contribuția statului în Fondul Național al Viei și Vinului).

Pentru cele **5 Măsuri și 15 SubMăsuri** din cadrul Programului FNDAMR, în cursul I semestru al anului 2018 s-au depus la Oficiile Teritoriale ale AIPA **1652** de dosare în valoare totală de **cca 219 mil. lei** din care s-au efectuat un număr de **945** tranșe de plată către beneficiarii Programului FNDAMR cu o valoare totală de **116 milioane lei** iar diferența dintre dosarele depuse și cele autorizate, în perioada de referință, este constituită din **40** de dosare respinse datorită neeligibilității, **18** dosare retrase precum și **649** dosare care urmează a fi autorizate în semestrul II, 2018.

De menționat că, în urma gestionării eficiente a Fondului de subvenționare prin prisma diminuării sumelor solicitate după autorizarea plăților precum și respingerii dosarelor neeligibile, s-a întors în Fondul de subvenționare o sumă cu valoarea cumulativă de cca **6,24 milioane MDL**. Descifrat după cum urmează:

Numărul dosarelor respinse/retrase	Sume respinse	Sume diminuate	Cuquantumul sumelor respinse/retrase/diminuate
58	2,34	3,9	6,24 mil. lei

Motivele respingerii dosarelor sunt următoarele:

- Producătorii agricoli au defrișat neregular plantațiile, cu abateri de la legislația în vigoare pentru plantațiile pomicole/viticole ;
- Necorespunderea criteriilor de eligibilitate prevăzute de fiecare măsură/submăsură a Regulamentului de subvenționare;
- Prezentarea datelor cu caracter denaturat (la momentul efectuării investiției producătorul agricol nu este înregistrat ca entitate juridică);
- Nu au atins punctajul necesar în procesul de evaluare de către Comitetul de evaluare și autorizare;
- Nu au declarat porțiunile de grant.

FNDAMR a fost clasificat conform priorităților și politicilor statului în trei axe fundamentale. În Republica Moldova, aceste axe prioritare au fost susținute prin **5 măsuri** considerate de autorități ca fiind relevante pentru prioritățile de dezvoltare agricolă și rurală, după cum urmează:

Prioritatea I Creșterea competitivității sectorului agroalimentar prin restructurare și modernizare;

Măsura 1 Investiții în exploatațile agricole pentru restructurare și adaptare la standardele Uniunii Europene

Măsura 2 Investiții în prelucrarea și comercializarea produselor agricole

Prioritatea II Asigurarea gestionării durabile a resurselor naturale;

Măsura 3 Pregătirea pentru implementarea acțiunilor referitoare la mediul și spațiul rural

Prioritatea III Sporirea investițiilor în infrastructura fizică și cea a serviciilor din mediul rural, inclusiv în infrastructura aferentă întreprinderilor agricole plasate în extravilan;

Măsura 4 Îmbunătățirea și dezvoltarea infrastructurii rurale

Măsura 5 Servicii de consultanță și formare

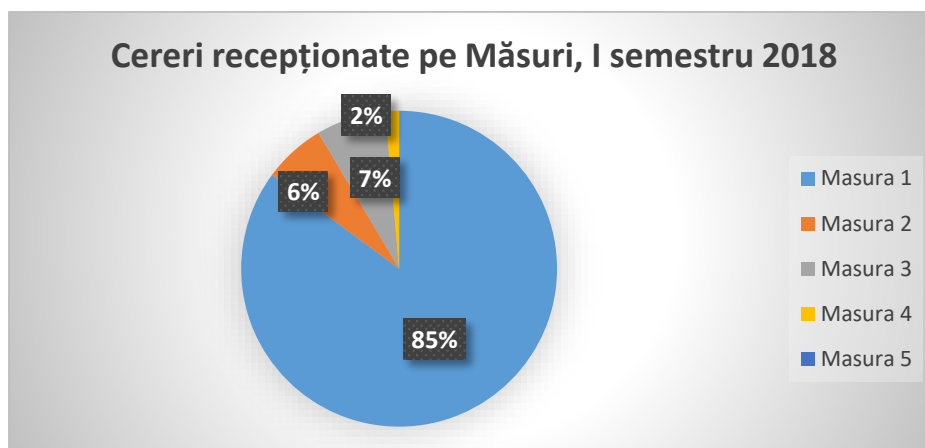
Implementarea acestor măsuri din FNDAMR a debutat la data de **1 februarie 2018**, prin urmare, până la data de **30 iunie 2018**, au fost recepționate **1652** cereri de finanțare cu o valoare totală de cca **219 milioane Lei**, pe măsurile de investiții, din care **85,3 %** reprezintă cereri pe **Măsura_1**; **6,4%** reprezintă cereri pe **Măsura_2**; **7,1%** reprezintă solicitări pe **Măsura_3** și respectiv **1,2% la Măsura_4**.

Defalcat pe Măsuri și SubMăsuri, situația în cadrul Programului de subvenționare se prezintă astfel (Tabel_1):

Măsura de sprijin	Valoarea investiției	Dosare recepționate	Pondere pe măsuri %	Pondere generală %	Suma solicitată	Dosare autorizate	Suma autorizată
Măsura 1 Investiții în exploatațile agricole pentru restructurare și adaptare la standardele Uniunii Europene							
SubMăsura 1.1 Producerea legumelor și a fructelor pe teren protejat	6 447 849	26	1.8	85,3	2 432 227	9	1 427 899
SubMăsura 1.2	92 077 203	363	25.8		33 852 179	141	10 799 670

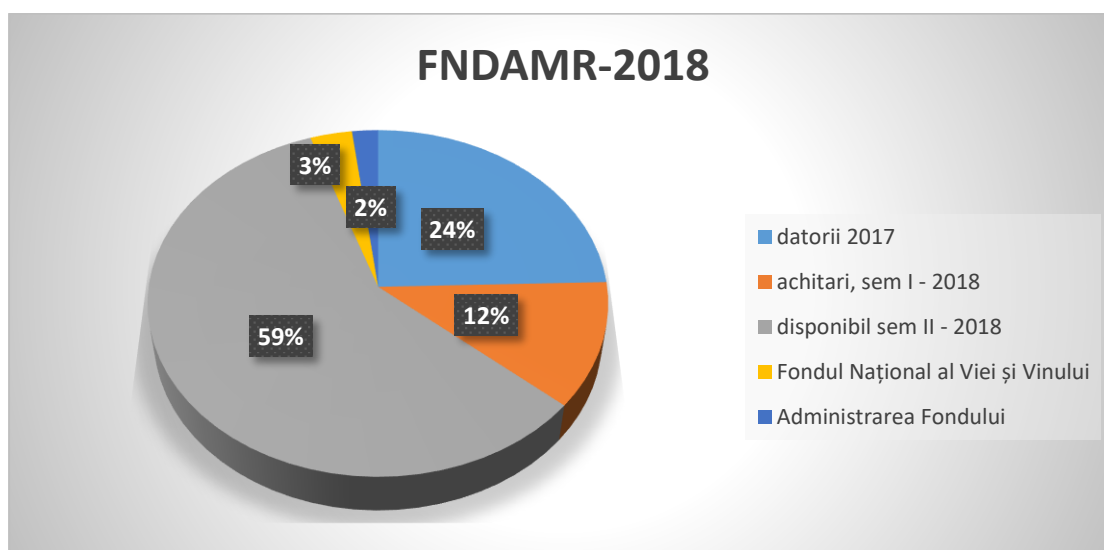
Înființarea, modernizarea și defrișarea plantațiilor multianuale							
SubMăsura 1.3 Procurarea tehnicii și utilajului agricol convențional	393 356 080	826	58.6		84 137 943	570	58 029 088
SubMăsura 1.4 Utilarea și renovarea tehnologică a fermelor zootehnice	24 667 422	40	2.8		9 128 208	20	2 566 836
SubMăsura 1.5 Procurarea animalelor de prăsilă și menținere fondului genetic	3 195 384	8	0.6		1 538 782	0	0
SubMăsura 1.7 Stimularea creditării producătorilor agricoli	197 611 987	77	5.5		7 141 343	45	3 834 457
SubMăsura 1.7-A Stimularea mecanismului de asigurare a riscurilor în agricultură	7 651 937	69	4.9		4 934 293	51	3 502 502
Total pe măsura_1	725 007 862	1 409	100		143 164 975	836	80 160 452
Măsura 2 Investiții în prelucrarea și comercializarea produselor agricole							
SubMăsura 1.6 Stimularea investițiilor pentru dezvoltarea infrastructurii postrecoltare și procesare	196 097 594	99	94.3	6,4	47 376 055	47	23 798 799
SubMăsura 1.8 Stimularea constituirii și funcționării grupurilor de producători agricoli	12 249 176	6	5.7		658 369	1	98 093
Total pe măsura_2	208 346 770	105	100		48 034 424	48	23 896 892
Măsura 3 Pregătirea pentru implementarea acțiunilor referitoare la mediul și spațiul rural							
SubMăsura 2.2 Stimularea investițiilor pentru procurarea echipamentului de irigare	10 849 250	36	30.5	7,1	4 661 514	11	585 160
SubMăsura 2.4 Stimularea investițiilor pentru procurarea echipamentului No-Till și Mini-Till	113 677 800	78	66.1		22 983 944	36	9 201 871
SubMăsura 2.5 Susținerea promovării și dezvoltării agriculturii ecologice	1 643 274	4	3.4		183 392	0	0
Total pe măsura_3	126 170 324	118	100	27 828 850	47	9 787 031	
Măsura 4 Îmbunătățirea și dezvoltarea infrastructurii rurale							
Măsura 4	11 191 144	20	100	1,2	3 694 952	14	2 135 697
Total pe măsura_4	11 191 144	20	100		3 694 952	14	2 135 697
Total General	1 070 828 611	1 652	-	100	219 028 249	945	115 980 072

Fig. 1

În ceea ce privește plățile efectuate către beneficiarii finali din FNDAMR-2018, suma totală virată pe conturile producătorilor agricoli, pe parcursul I semestru, până la 28 iunie este de **326 milioane lei** pentru **2370 de dosare** dintre care **cca 221 mil lei** au fost restanțele de plată pentru **2017** pentru un număr de **1500 beneficiari** și respectiv **cca 116 mil lei** pentru **945 de beneficiari** din 2018. Prin urmare, rezultă un grad de consumare al Fondului pentru 2018 de **38,3%** (dintre care **12,4%** aferente solicitărilor din anul de subvenționare), astfel disponibil pentru semestrul II rămân **cca 527 mil lei** sau **59%** din Fondul de subvenționare pentru 2018. Situația valorificării Fondului este reflectată în figura 2.

Fig. 2:

Măsura 1 (SubMăsurile_1.1;1.2;1.3;1.4;1.5;1.7;1.7A)

Investiții în exploatațile agricole pentru restructurare și adaptare la standardele Uniunii Europene

La capitolul creșterea competitivității în sectorul agricol putem remarca, pe parcursul celor 5 luni de recepționare a cererilor, cele mai mari investiții în valoare totală de **725 mil lei** și respectiv solicitări de subvenții în număr de **1409** sau o pondere de **85,3%**. Din totalul de dosare depuse la Măsura-1, au fost autorizate spre plată **836 de cereri**, cu o valoare eligibilă de peste **80 mil lei**.

Aproximativ **58,6%** din dosarele recepționate pentru această măsură se adresează stimulării investițiilor pentru procurarea tehnicii și utilajului agricol în număr de **826 de solicitări în valoare de 84 mil lei**, urmată de stimularea investițiilor pentru înființarea, modernizarea și defrișarea plantațiilor multianuale în volum de **25,8%** sau **363** de cereri dintre care cele mai multe solicitări sunt la defrișarea plantațiilor în număr de **223** în valoare de cca **19 mil lei** restul fiind pentru înființarea plantațiilor multianuale (131 de cereri în mărime de 13 mil lei), precum și a sistemelor de suport (6 cereri în valoare de cca 548 mii lei) și a echipamentelor antiploaie/antigrindină (2 cereri în valoare de 829 mii lei).

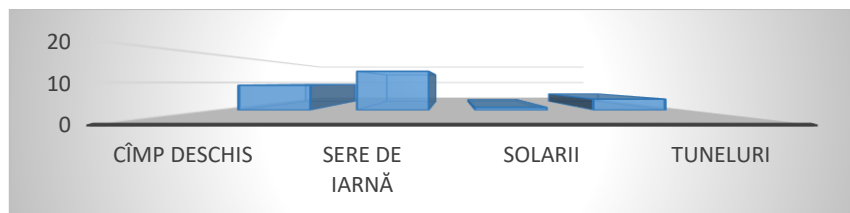
Situația descifrată pe domenii investiționale în cadrul Măsurii 1 este reflectată în tabelele de mai jos:

Sere/Solarii/Tuneluri

Valoarea investiției - **6 447 849 lei/ suma solicitată 2 432 227 lei**

Tipul Investiției	Nr.	Suprafața (ha)	Construită	Renovată
Câmp deschis	9	33,86	8	1
Sere de iarnă	14	3,79	8	6
Solarii	1	2,47	-	-
Tuneluri	4	0,67	4	0
Total	28	40,79	20	7

Fig.3

Plantații multianuale defrișate

Valoarea investiției - **17 660 159 lei/ suma solicitată 19 185 112 lei**

Plantații	Nr plantatii	Suprafața (ha)
Plantații viticole, defrișate	147	1 251,89
Plantații pomicole, defrișate	98	572,48

TOTAL: 245 plantații defrișate cu o suprafață 1 824,37 ha

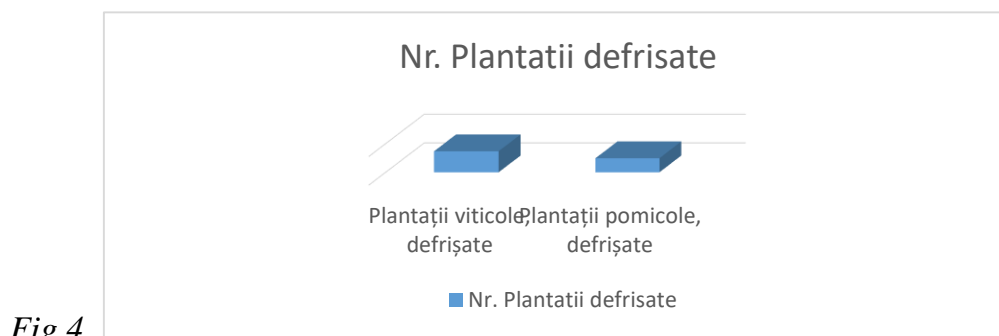

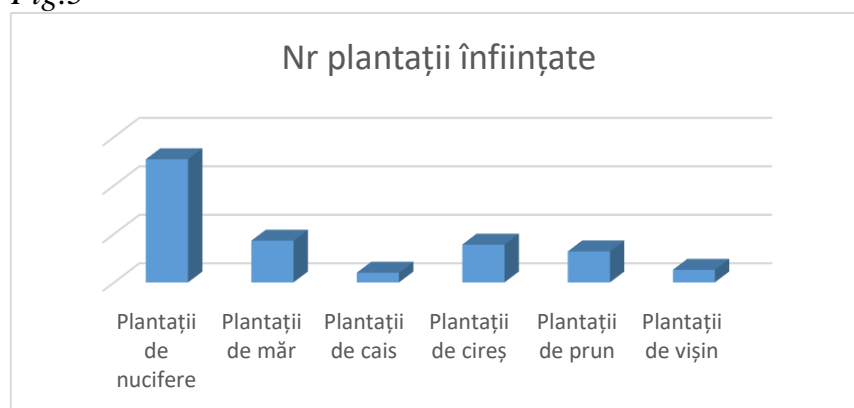
Fig.4

Înființarea/modernizare plantațiilor multianuale

Valoarea investiției - 71 771 823 lei/ suma solicitată 13 290 448 lei

Plantații	Nr plantatii	Suprafața (ha)
Plantații de nucifere	127	266,97
Plantații de măr	43	102,29
Plantații de cais	10	24,4
Plantații de cireș	39	80,26
Plantații de prun	32	102,74
Plantații de vișin	13	51,08
Total:	264	627,74

Fig.5

Plantații de arbuști fructiferi

Plantații	Nr plantatii	Suprafața (ha)
Plantații de zmeură	1	2,44
Plantații de căpșun	4	9,44
Total	5	11,88

Sisteme moderne de suporturi în plantații multianuale

Valoarea investiției - 963 785 lei/ suma solicitată 547 917 lei

Tip sistem de suport	Solicitări	Suprafața (ha)
Spalier vertical cu pari din lemn confecționați, tratați cu antiseptici și dispozitive de fixare și tensionare	4	13,77
Spalier vertical cu pari din aliaje de metale, mase plastice și dispozitive de fixare și tensionare	2	21,5
Total	6	35,27

Instalarea echipamentului Antigrindină și Antiploaie

Valoarea investiției - 1 681 436 lei/ suma solicitată 828 701 lei

Tipul echipamentului	Numărul	Suprafața (ha)
Antigrindină	2	80,91

Tehnică și utilaj agricol convențional

Valoarea investiției - 507 033 880 lei – lei/suma solicitată 84 137 943 lei

Tehnică agricolă	Unități
------------------	---------

Tractoare	491
Combine	45
Tehnică tractată	445
Tehnică purtată	768
Semi-remorci	1
Remorci	9
Alte mașini autopropulsate	1
Utilaj și componente	17
Total	1 777

Suținerea fermelor zootehnice prin prisma subvenționării deține o pondere de **2,4%** din totalul dosarelor recepționate, fiind, în principal, orientate spre construcția/modernizarea fermelor zootehnice, în număr de **40**. Tabelul de mai jos prezintă situația înființării/modernizării fermelor zootehnice, în perioada de referință, și în funcție de sectorul căruia se adresează:

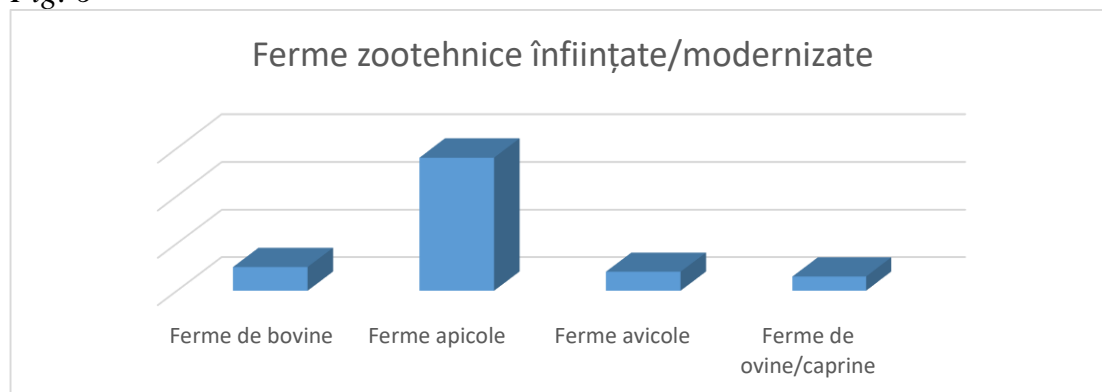
Ferme zootehnice

Valoarea investiției - **24 667 422 lei**- suma solicitată **9 128 208 lei**

Tipul Fermei	Nr.
Fermă de bovine	5
Fermă apicolă	28
Fermă avicolă	4
Fermă ovine/caprine	3

TOTAL: 40 de ferme zootehnice

Fig. 6

De asemenea, în perioada de referință se atestă un număr mic de solicitări în ceea ce vizează stimularea procurării animalelor de prăsilă, în număr de **8 dosare** în valoare totală de **1,5 mil. lei** și cu o pondere de doar **0,5%** din numărul de cereri depuse.

Procurarea animalelor de prăsilă

Valoarea investiției - **3 195 384 lei**/suma solicitată **1 538 782 lei**

Animale	Capete	Solicitanți	Țara de origine
Bovine	44	3	Rep. Moldova
Familii de albine	643	6	Rep. Moldova
Caprine	48	1	Spania
Ovine	32	1	Spania

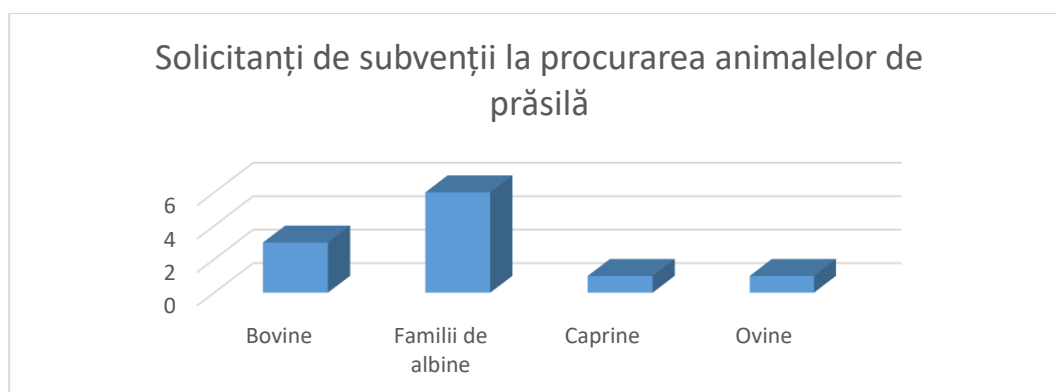
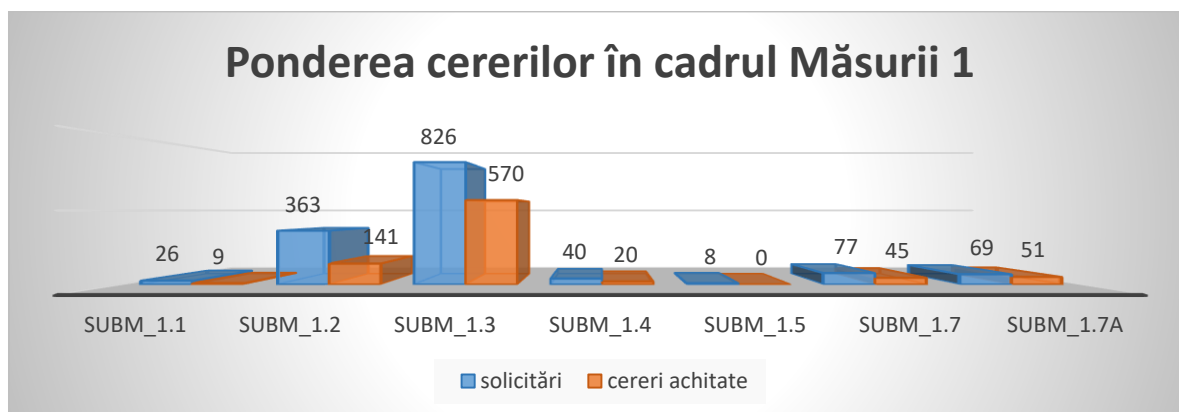

Fig.7

În continuare un interes deosebit se manifestă față de oportunitatea de a fi subvenționați în cadrul Măsurii ce vizează ”Stimularea creditării producătorilor agricoli de către băncile comerciale” unde s-au înregistrat cca **77 de cereri** în valoare de peste **7 mil lei** sau **5,5 %** din totalul solicitărilor pe Măsură. Un număr de **69 de dosare (4.9%)** în mărime de aproximativ **5 mil lei** au fost depuse în cadrul SubMăsurii_1.7A în vederea subvenționării primelor de asigurare a producătorilor agricoli. Suprafețe asigurate și înaintate spre subvenționare pe parcursul perioadei de raportare s-au înregistrat în mărime totală de cca **5091 ha** (sfeclă de zahăr-130ha; floarea soarelui-398,3ha; porumb – 201ha; legume-16,16ha; grâu – 1277ha; orz și rapiță – 1936ha; plantații multianuale-1132ha). Cea mai mare parte a primelor de asigurare se referă la plantațiile de orz și rapiță, urmată de plantațiile multianuale.

Cererile în mărime de **1,8%** din totalul de cereri la Măsura 1 (26 cereri în valoare de 2,4 mil lei) ne demonstrează un interes scăzut față de investițiile efectuate în producerea legumelor și a fructelor pe teren protejat (SubM_1.1.). Astfel, în perioada de raportare au fost construite/renovate **14 sere** (8 construite și 6 renovate) cu o suprafață de **3,79ha, 1 solar – 2,47ha și 4 tuneluri** (construite) cu o suprafață de **0,67ha**.

Fig. 8

Măsura 2 (SubMăsura_1.6; 1.8; 1.9)

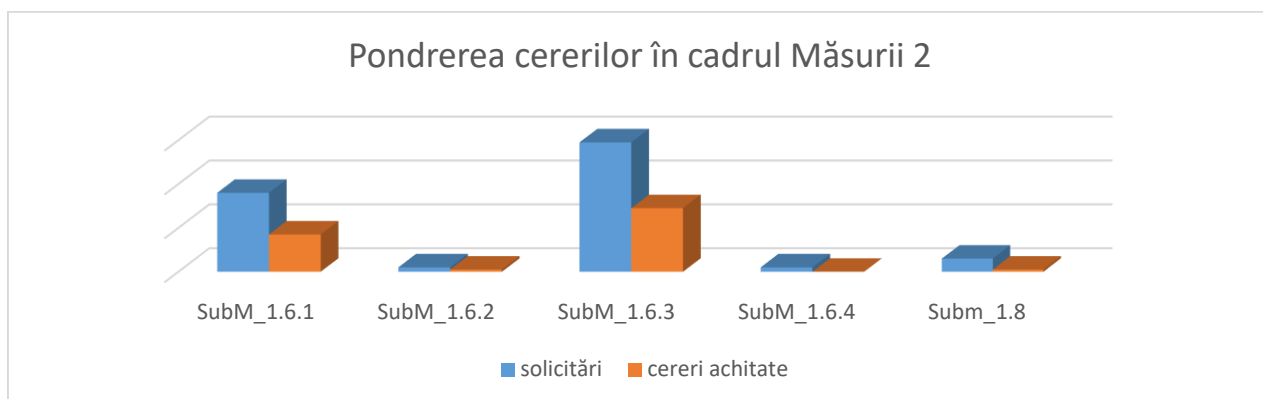
Din punct de vedere al obiectivului, cererile recepționate vizează, în principal, îmbunătățirea sau raționalizarea procedeele de procesare aprox. **6% din totalul de cereri** și realizarea de noi investiții în capacități de prelucrare, depozitare în cadrul **SubMăsurii 1.6.** ce vizează ”Stimularea investițiilor pentru dezvoltarea infrastructurii postrecoltare și

procesare” și **0,4% sau 6 cereri în valoare de cca 658 369 lei** revin stimulării constituirii și funcționării grupurilor de producători agricoli, **SubM_1.8**.

Astfel, un număr de **99 de cereri** în mărime de **cca 47 mil lei** a vizat preponderent îmbunătățirea standardelor la capitolul postrecoltare prin recepționarea cererilor după cum urmează:

- ✓ **36 de cereri** în valoare de **33 mil lei** pentru construcția *Caselor de ambalare și frigiderelor de păstrare a fructelor*;
- ✓ **2 cereri** în valoare de **618 mii lei**, pentru *Procesarea, uscarea și congelarea fructelor, strugurilor, legumelor și a cartofilor*;
- ✓ **59 de cereri** în valoare de **14 mil lei** pentru *Prelucrarea, uscarea și condiționarea cerealelor, oleaginoaselor, florii-soarelui și a soii*;
- ✓ **2 cereri** în valoare totală de **282 325 lei** pentru *Prelucrarea primară, ambalarea, refrigerarea, congelarea și păstrarea cărnii, procesarea, ambalarea și păstrarea laptelui, precum și analiza mierii de albine*;

Fig.9

De asemenea, sectorul postrecoltare și procesare deține o pondere de **6,4%** din totalul dosarelor recepționate fiind, în principal, orientat spre susținerea investițiilor în prelucrarea și comercializarea produselor agricole prin procurarea unităților de prelucrare și procesare. Tabelul de mai jos (Tabel III) prezintă situația investițiilor pentru măsura 1.6., în perioada de referință:

Tabel III

Infrastructura postrecoltare cu investiția totală de : 196 097 594 lei/suma solicitată 47 376 055 lei

Tip investiție	Unități	Descriere
Frigidere	25	Capacitatea totală 28 232 t
Case de ambalare	22	Capacitatea totală 14 170 t
Procesarea fructelor	1	Utilaj și echipament pentru procesarea și prelucrarea primară/finită a fructelor de culturi nucifere (nuci, alune, migdale)
Procesarea strugurilor	1	Utilaj și echipament tehnologic utilizat în complex sau separat pentru procesarea și prelucrarea strugurilor de soiuri tehnice

	2	Utilaje de producere a sucurilor sau concentratului de suc din fructe, struguri și legume
Procesarea cerealelor	6	Utilaj și echipament tehnologic utilizat în complex sau separat în cadrul procesului de morărit
Uscarea cerealelor	66	Utilaj și echipament tehnologic utilizat în complex sau separat pentru păstrarea, uscarea și condiționarea cerealelor, oleaginoaselor, florii-soarelui, soie
Prelucrare primară	2	Utilaj și echipament tehnologic utilizat în complex sau separat pentru procesare, prelucrare primară/finită, ambalare și păstrare a mierii de albine

Măsura_3 (SubMăsura_2.1;2.2;2.3;2.4;2.5)

Obiectivul acestei Măsuri vizează pregătirea pentru implementarea acțiunilor referitoare la mediul și spațiul rural. Din numărul total de cereri recepționate aproximativ **4,7%** aparțin SubMăsurii_2.4 ”Stimularea investițiilor pentru procurarea echipamentului no-till și mini-till”, **2,2%** ”Stimulării investițiilor pentru procurarea echipamentului de irigare” și doar **0,2%** ”Susținerii promovării și dezvoltării agriculturii ecologice”. Per ansamblu, solicitările în cadrul Măsurii 3 din Programul FNDAMR 2018 au format o pondere de **7,1%**. Investițiile aferente îmbunătățirii mediului și spațiului rural sunt după cum urmează:

Sisteme de irigare cu investiția totală de : 10 849 250 lei/suma solicitată 4 661 514 lei

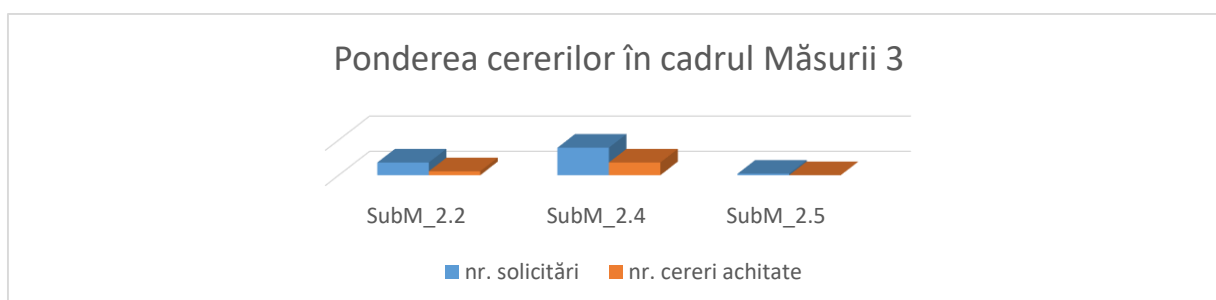
Tip de irigare	Solicitanți	Suprafața (ha)
Prin picurare/ microaspersiune	33	350,76
Prin aspersiune/ sisteme mobile de irigare	8	214,52
Stație de fertigare/ geomembrană	3	38,4
Total	44	603,68

Susținerea agriculturii ecologice

Valoarea investiției - **1 643 274 lei/suma solicitată 183 392 lei**

Culturi	Numărul	Suprafața (ha)
Livezi	4	98,33
Total	4	98,33

Fig.10

Măsura_4

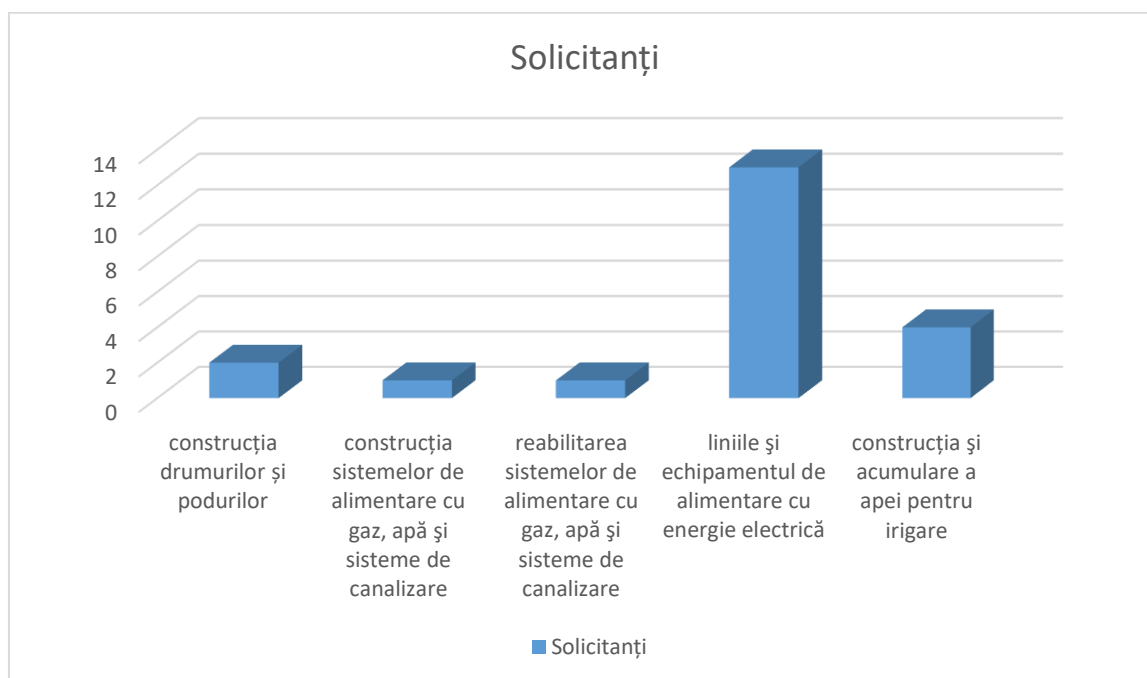
În privința cererilor recepționate în cadrul Măsurii 4 ce reprezintă o pondere de cca **1,2%** din totalul cererilor recepționate până la data de 30 iunie 2018, situația se prezintă astfel:

20 de cereri cu o valoare de **3,7 milioane lei**, pe măsura de investiții în îmbunătățirea și dezvoltarea infrastructurii rurale, din care **13 cereri** reprezintă solicitări pentru subvenționarea liniilor și echipamentelor de alimentare cu energie electrică, **4 cereri** pentru construcția și acumularea apei pentru irigare, **2 cereri** pentru construcția drumurilor și podurilor de acces la exploatațile agricole, **1 cerere** pentru construcția sistemelor de alimentare cu gaz, apă și sisteme de canalizare aferent exploatațiilor agricole.

Investiții în dezvoltarea mediului rural sunt de : 11 191 144 lei/suma solicitată 3 694 952 lei

construcția /reconstrucția și renovarea infrastructurii, aferentă exploatațiilor agricole		
Scopul investiției	Solicitanți	Valoarea investiției
construcția drumurilor și podurilor de acces la exploatațiile agricole	2	1 351 520
construcția sistemelor de alimentare cu gaz, apă și sisteme de canalizare pentru exploatațiile agricole	1	248 000
reabilitarea sistemelor de alimentare cu gaz, apă și sisteme de canalizare pentru exploatațiile agricole	1	308 387
liniile și echipamentul de alimentare cu energie electrică	13	4 893 227
construcția și acumulare a apei pentru irigare, precum și construcțiile hidrotehnice aferente acestora (diguri, sisteme de scurgere etc.)	4	4 698 397

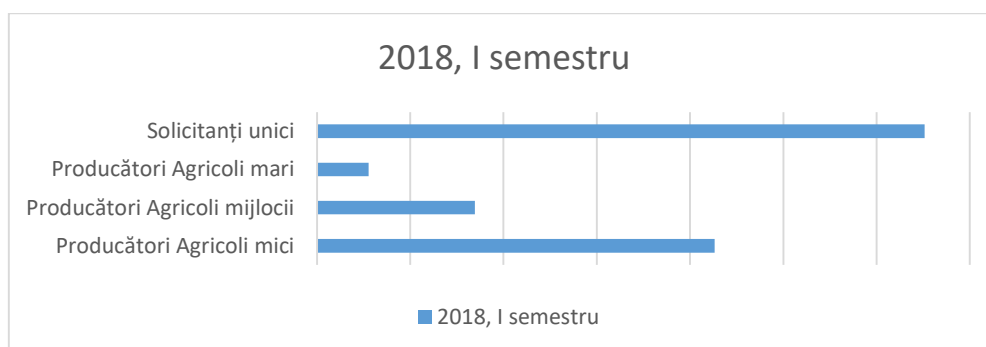
Fig. 11

Informații generale cu privire la evaluarea solicitanților de subvenții

Pe parcursul primului semestru, în vederea obținerii sprijinului financiar pentru realizarea investițiilor în diverse domenii conexe ale agriculturii, au depus cereri de solicitare a subvențiilor cca **1303 de solicitanți unici** ce dețin în proprietate/arendă o suprafață totală de **246 891,96 ha de pământ**. Astfel, în urma evaluării, s-a constatat că din numărul total de solicitanți cca **853 (65,4%)** sunt producători agricoli mici, **339 (26%)** mijlocii și **111 (8,6%)** mari.

Fig.12

Ca urmare a dezagregării pe gen, s-a constatat că, din **1303** de solicitanți unici în calitate de administratori, circa **228 (17,2%)** sunt femei și **1075 (82,8%)** sunt bărbați. De asemenea, în calitate de administratori tineri cu vârsta cuprinsă între *18 și 35 de ani* sunt **294** de solicitanți de subvenții sau o pondere de **22,6%** din numărul total de producătorilor agricoli, solicitanți de subvenții.

Fig.13

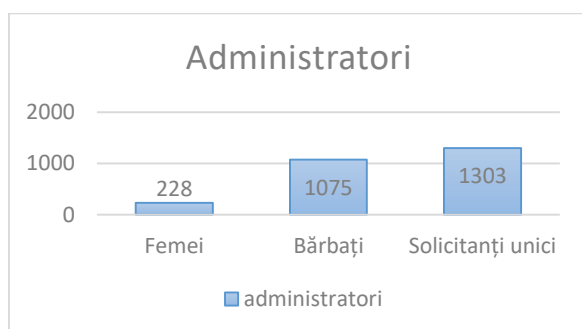
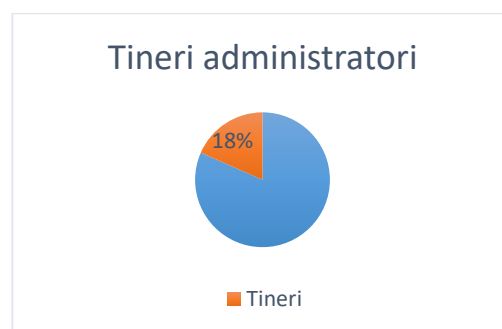
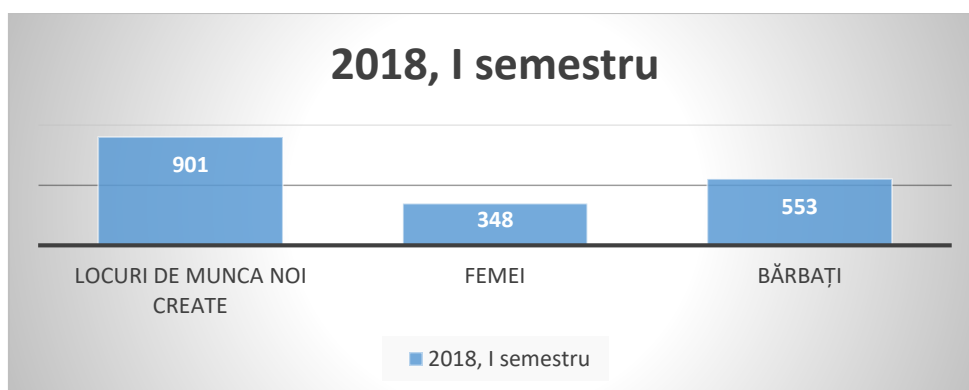

Fig.14

În perioada de referință, de către producătorii agricoli din Republica Moldova, solicitanți de subvenții, au fost create cca **42 de afaceri noi** dintre care **38** sunt ca formă organizatorică juridică Gospodării Țărănești și **4** Societăți cu Răspundere Limitată. De menționat că, în cadrul entităților economice, solicitante de subvenții, în prima parte a anului 2018 au fost create **901 locuri de muncă** dintre care o pondere de **61,3** sunt ocupate de bărbați iar o pondere de **38,6** revine femeilor.

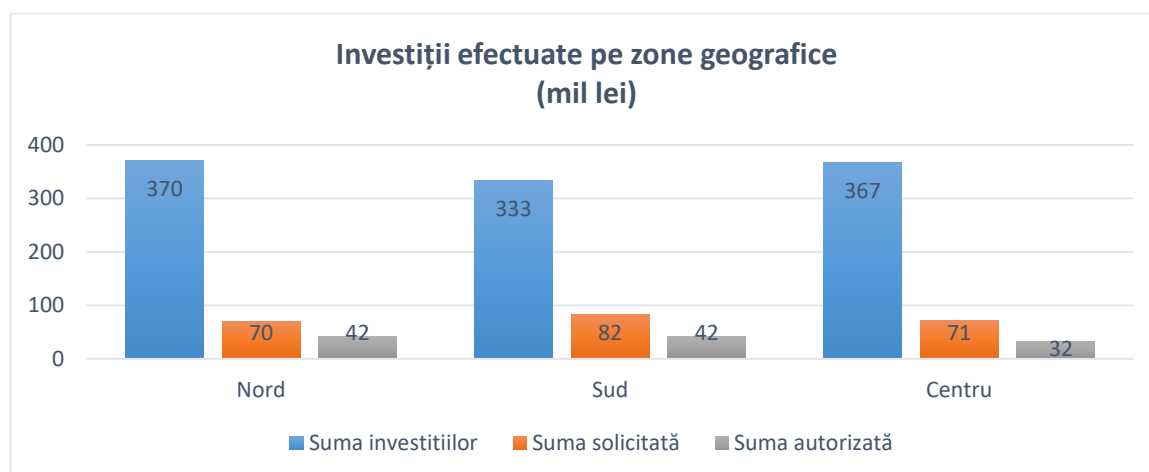
Fig. 15

Date generale privind subvențiile acordate

În urma estimării cifrelor din baza de date aipa.cia.md referitor la investițiile efectuate pe zone geografice, pe parcursul perioadei de raportare, s-a atestat o activitate economică practic proporțională în toate zonele geografice ale țării. Suma totală a investițiilor precum și sumele solicitate și autorizate sunt reflectate în fig. 16

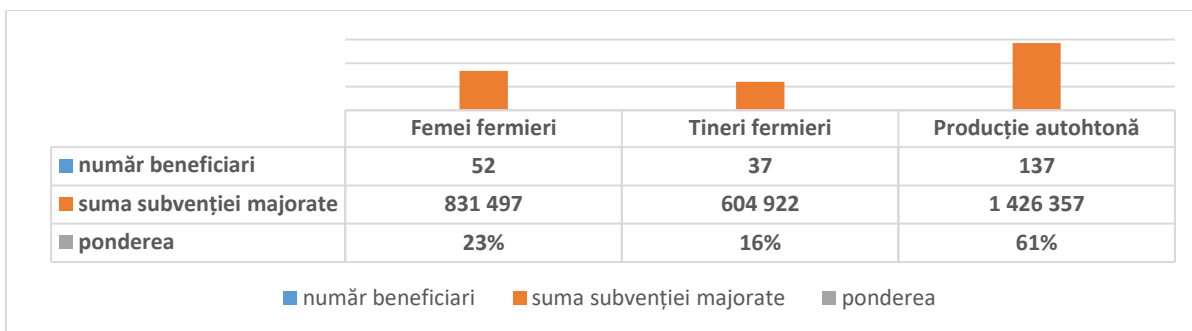
Fig. 16

Pe primele trei poziții ale clasamentului privind cele mai active raioane la capitolul solicitări de subvenții s-au evidențiat raioanele **Cahul, Orhei și Hîncești** respectiv cu **158, 97, 95** de cereri de subvenționare iar cele mai pasive fiind **Dubăsari** cu un număr de **12 solicitări** urmat de **Vulcănești și Rezina – 25 de solicitări**. Cea mai mare sumă solicitată a fost înregistrată în r-nul **Căușeni** însumând cca **18 milioane lei** pentru **80 de solicitări** urmat de r-nul **Hîncești** cu cca **16 milioane lei**.

În vederea încurajării producției agroalimentare ecologice, a susținerii businessului mic și mijlociu și a atragerii tineretului în agricultură, a femeilor din mediul rural, în cadrul Programului de subvenționare se acordă subvenții în cantumuri majorate. Astfel, pe parcursul a 5 luni au fost calculate subvenții majorate pentru **226 de beneficiari** în valoare de aproximativ **3 milioane lei**.

Fig. 17

Analizând sumele subvenționate s-a constatat că:

Valoarea medie a unei subvenții reprezintă – **70 455 lei** iar cea maximală de **4 313 473 lei**. Din totalul beneficiarilor, **920** au primit subvenții de până la **500 mii lei**, **14** au beneficiat de până la **1 milion de lei**, **8** producători agricoli sunt beneficiari de până la **2 milioane lei**, **1** beneficiar de până la **3 milioane lei** și **2 grupuri de producători** au beneficiat de până la **4,5 mil. lei** iar un beneficiar a luat subvenția minimă de **1200 lei**.

Rezultatele monitorizării beneficiarilor de subvenții

Monitorizarea investițiilor subvenționate, pentru o perioadă de până la 5 ani, vine din necesitatea respectării criteriilor de eligibilitate, precum și de îndeplinire a tuturor obligațiilor ce rezultă din prevederile declarației pe propria răspundere a solicitantului de subvenții. Procedura de monitorizare se efectuează cu scopul colectării informațiilor care să confirme respectarea de către beneficiar a următoarelor obligații:

- de a nu înstrăina/transmite în folosință sub nicio formă investiția supusă subvenționării;
- de a nu casa, defrișa plantațiile multianuale, conform perioadelor de timp specificate.

În acest sens, s-au efectuat verificări postinspecții administrative a **774 de dosare**, verificări inopinate **5**, **102 inspecții la fața locului** depistându-se **24 dosare cu iregularități**.

În cadrul procesului de monitorizare au fost acoperite mai multe domenii printre care: *menținerea plantațiilor multianuale, susținerea agriculturii ecologice, menținerea animalelor de prăsilă, a serelor de iarnă* etc. În urma activității de monitorizare postinspecție, rezultatele ne demonstrează că domeniul cu cele mai frecvente iregularități vizează menținerea animalelor de prăsilă subvenționate, cauzele fiind pieirea și sacrificarea înainte de termen a animalelor.

De asemenea, Serviciul antifraudă, care are ca obiectiv primar monitorizarea continuă a riscurilor de fraudă, a înregistrat și efectuat, în perioada de raportare, **116 misiuni de evaluare a riscurilor de fraudă** la dosare de subvenționare, din care **32 dosare** au fost examinate în teren.

Din numărul total de dosare examinate au fost constatate iregularități la **24 de dosare**, inclusiv, **4 dosare** au fost transmise Procuraturii Generale în vederea examinării acțiunilor solicitanților prin prisma prevederilor art. 3521 din Codul Penal și a actelor întocmite; **6 dosare au fost declarate neeligibile**; la un dosar s-a redus plata subvenției cu **50 la sută**.

Nereguli întâmpinate în cadrul acțiunilor de verificare:

- Lipsa dovezii privind deținerea bazei de producție proprie, confirmată prin suprafețe de teren deținute, contracte de societate civilă, care asigură cel puțin **50%** din capacitatea de păstrare/prelucrare eligibilă pentru subvenționare, totodată nu deține bază materială de producție proprie, confirmată prin documente ce atestă activitatea agricolă pe ultimii 3 ani;
- listele cu semnăturile privind acordul proprietarilor pentru defrișarea plantațiilor viticole sunt multiple semnături repetate, fapt care a trezit suspiciunea privind acordul la defrișare din partea proprietarilor de terenuri;
- fermă condusă de către o persoană, care este inclusă în lista de interdicție a producătorilor agricoli și totodată condamnat pentru acțiunile ilegale comise pentru obținerea mijloacelor financiare de la stat, iar întreprinderea a fost creată intenționat pentru obținerea subvenției de la stat ilegal;
- lipsa sistemului de umbrire indicat în factură, iar suprafața totală a serelor nu corespundea suprafeței indicate în dosar;
- parte din terenurile defrișate și înaintate spre subvenționare au fost deja subvenționate.

În contextul verificărilor la alocarea subvențiilor în cuantumuri majorate, în scopul evitării creării condițiilor artificiale pentru subvenționare și identificării eventualelor riscuri de fraudă, Serviciul antifraudă examinează suplimentar dosarele în a căror examinare apar suspiciuni ce țin de următoarele aspecte: contracte de arendă încheiate după procurarea tehnicii agricole înaintate la subvenționare; declararea suprafețelor limită ale terenurilor (min 5 ha); a căror extrase eliberate de primărie sunt completate cu erori/radierii; dețin contract de comodat a tractorului; întreprinderea înregistrată în termen limită în ce privește reorganizarea sau substituirea administratorului, lipsa documentului care atestă pregătirea profesională, alte nereguli.

Prin urmare, de către Serviciul antifraudă au fost recepționate și verificate suplimentar alte **31 de dosare**, unele dintre ele fiind cu nereguli cum ar fi: *acte cu date eronate eliberate de primărie, contracte de arendă a terenurilor cu numere cadastrale care aparțin altor persoane, lipsa suprafeței minime necesare de teren pentru subvenționarea tehnicii procurate etc.*

Asigurarea implementării programelor de sprijin financiar din partea donatorilor externi

În cadrul **Proiectului Agricultură Competitivă (MAC-P)** în ceea ce vizează implementarea *Programului de accesare a granturilor investiționale*, Linia I, **Acces la piețele de desfacere**, de către Comisia de Evaluare și Selecție au fost evaluate 2 grupuri

de producători. În urma prezentării cofinanțării în proporție de minim 50 % din cadrul proiectului investițional, au fost perfectate și încheiate 2 contracte de acordare a grantului investițional în valoare de **422.000 \$** (bani debursați în luna iunie 2018).

În cadrul Programului MDT, AIPA a recepționat **40 de dosare** cu suma solicitată în valoare de **10.725.475 lei**. Dosarele au fost examinate și supuse verificărilor de către expertul tehnic contractat în cadrul UCIMPA (care se expune privind capacitatea utilajului/tehnicii intru implementarea tehnologiilor No-till). Dosarele urmează a fi transmisă Comisiei de Evaluare și Selecție

De asemenea, colaboratorii AIPA au fost nemijlocit implicați în revizuirea manualului operațional a Managementului durabil al terenurilor (program de granturi post investiționale).

Promovare a programului de subvenționare

Activitatea de promovare a Programului de Subvenționare pe parcursul I semestru al anului 2018 a permis diseminarea eficientă a informațiilor referitoare la fondurile FNDAMR disponibile și la posibilitățile de accesare a Programului de subvenționare către aproximativ **9500** de potențiali beneficiari (prin activități de informare și mediatizare, prin elaborarea materialelor informative etc.), fapt ce va influența pozitiv creșterea numărului de beneficiari, respectiv a afacerilor create în domeniul agricol și rural.

Informarea potențialilor beneficiari prin mass-media a fost deosebit de eficientă datorită credibilității de care se bucură mass-media în rândul publicului și a numărului foarte mare de receptori care primesc informația într-un timp foarte scurt. Astfel, Agenția a acordat o atenție deosebită acestui tip de comunicare, asigurând mediatizarea Programului de subvenționare și al Programului "Plăți în avans" prin: *emisiuni televizate/radio, materiale informative, comunicate de presă și comunicare eficientă cu mass-media*.

În context, începând **cu 1 februarie curent**, AIPA a lansat "*Campania de depunere a dosarelor de obținere a subvențiilor din FNDAMR*", campanie ce va dura până la 31 octombrie 2018. În acest context, AIPA a elaborat și distribuit către Oficiile Teritoriale ale AIPA cca **100 de afișe** informative, a organizat peste 20 de sesiuni de informare în teritoriu, a realizat **spotul-radio informativ** privind lansarea campaniei de recepționare a cererilor de subvenționare și difuzarea acestuia prin intermediul Radio Moldova Actualități.

În temeiul Legii cu privire la principiile de subvenționare a producătorilor agricoli și în conformitate cu Strategia sectorială, în data de 23 mai 2018, a fost aprobat în ședința de Guvern "*Regulamentul cu privire la acordarea plăților în avans pentru proiectele start-up*". Astfel, începând **cu 1 iulie** curent a fost lansat primul apel privind recepționarea solicitărilor aferente proiectelor start-up în 5 domenii prioritare ale agriculturii. Primul apel anunțat de către Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului (MADRM) va dura **până la 10 septembrie curent**.

Prin urmare, în contextul lansării **Programului privind acordarea subvențiilor în avans oferite din Fondul Național de Dezvoltare a Agriculturii și Mediului Rural**, AIPA a desfășurat o amplă Campanie de informare la nivel național. În acest context, au fost elaborate și diseminate un șir de materiale informative pliante, postere, **spot-video** informativ rulat timp de 30 de zile pentru informarea producătorilor agricoli asupra procedurilor de accesare a plăților în avans.

De asemenea, în vederea respectării pct. 11 subpct.6 din Regulamentul privind condițiile, ordinea și procedura de acordare a mijloacelor Fondului Național de Dezvoltare a Agriculturii și Mediului Rural, aprobat prin HG. Nr. 455 din 21.06.2018, prin care beneficiarii de subvenții sânt obligați să aplice și să întrețină **materialele de vizibilitate** plasate pe obiectul investiției, AIPA a desfășurat o **Campanie de sensibilizare** a producătorilor agricoli și beneficiarilor de subvenții, cu privire la aplicarea elementelor de identitate vizuală a FNDAMR; s-au elaborat și diseminat către grupul țintă **articole informative** privind necesitatea, obligativitatea elaborării și aplicării materialelor de vizibilitate; s-a elaborat **Info Graficul** privind etapele ce urmează să fie parcurse la aplicarea elementelor de identitate vizuală a FNDAMR;

De asemenea, a fost efectuată analiza ratingului de accesare a paginii web aipa.gov.md unde s-a constatat că cel mai frecvent pagina a fost accesată în luna februarie cu un număr de **7931 de vizitatori unici**.

De menționat că în perioada de referință AIPA a lansat un nou serviciu de programare on-line pentru depunerea dosarelor de subvenționare la Oficiile Teritoriale ale AIPA precum și în vederea programării pentru orele de audiență la conducerea Agenției. Implementarea acestui serviciu, oferă cetățenilor o modalitate simplă și comodă de programare, reduce timpul de așteptare și sporește calitatea de serviciilor oferite de AIPA.

Totodată, în scopul promovării oportunităților de finanțare aferente sectorului agricol din RM, AIPA a participat cu un stand informațional în cadrul Expoziției internaționale specializate de mașini, echipament și tehnologii pentru complexul agroindustrial „**MOLDAGROTEH – SPRING 2018**”, oferindu-se producătorilor agricoli și tuturor vizitatorilor, informații precum și materiale informative ce vizează subvenționarea sectorului agricol din RM.

De menționat că, deja al doilea an consecutiv AIPA organizează **Gala AIPA**, ce are ca scop recunoașterea performanțelor și a entuziasmului profesioniștilor din diferite domenii aferente sectorului agricol. **19 trofee** fiind înmânate celor reprezentanți, care au remarcat realizări deosebite pe parcursul anului 2017 în diverse domenii ale agriculturii. Evenimentul a reunit peste **300** de agricultori și reprezentanți ai autorităților centrale cât și locale din toate colțurile țării care au avut ocazia și posibilitatea de a se face cunoscuți cu realizările producătorilor agricoli ce au obținut performanțe remarcabile în diverse domenii conexe agriculturii.